

KUZEY BATI ANADOLU'NUN KABUK YAPISININ JEOFİZİK YÖNTEMLERLE ARAŞTIRILMASI PROJESİ

H. Hayrettin OKAY*

TÜBİTAK, "Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için; toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla iş birliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmada öncü rol oynamak" olarak tanımladığı misyonu çerçevesinde, kamu kurumlarının araştırma çalışmaları ile çözümlenecek sorunlarını ele alan projeleri desteklemek amacıyla 10 Mart 2005 tarihli Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu kararı ile yeni bir program başlatmıştır.

TÜBİTAK, Kamu Kurumları Araştırma Projelerini Destekleme Programı ile Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde kamu kurumlarının işlevlerini verimli ve etkin kılmayı, kurumların sorunlarını tanımlama ve çözmek için bilimsel ve sistematik yaklaşım uygulanmasını, kalıcı işbirlikleri oluşturmayı ve sorunların çözümü ile toplumsal, sosyal, teknolojik ve ekonomik yaygın etki sağlamayı hedeflemektedir.

TÜBİTAK, Kamu Kurumları Araştırma Projelerini Destekleme Programı kapsamında; Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Jeofizik Etütleri Dairesi Başkanlığı'nın önerisi, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı, Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü ve Cumhuriyet Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü desteği ile yürütülecek olan "Kuzey Batı Anadolu'nun Kabuk Yapısının Jeofizik Yöntemlerle Araştırılması Projesi" önerisi yukarıda ismi geçen kurumlar tarafından beraber hazırlanmış ve TÜBİTAK tarafından kabul edilerek 01.07.2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Proje önerimiz; 10 Mart 2005 tarihli Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) toplantısı sonucu alınan kararlar çerçevesinde ulusal önceliklere uygun bir kapsam içermektedir. Özellikle kamu kurumlarının konumuzla ilgili problemlerini çözmeyi hedefleyen projemiz; kurumsal problemleri çözmeye yardımcı olan, AR-GE boyutuna önem veren ve kamu kurumu-üniversite iş birliğini destekleyen bir içeriğe sahiptir. Bahsedilen temel unsurların ağırlıklı olarak yer aldığı bu projemiz; Jeofizik Etütleri Dairesi Başkanlığı tarafından "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kamu Kurumları Araştırma Proje Önerisi (Kod: 1007)" kapsamında TÜBİTAK'a sunulan ve kabul edilen, MTA Genel Müdürlüğü'nün ilk projesidir.

Bu projede yapacağımız çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

- Manyetotellürik (MT) ölçüm çalışmalarısıyla eş zamanlı olarak yapılacak gravite yöntemi ölçüm çalışmalarından, bölgenin yoğunluk dağılım haritasına ayrıntılı bilgi eklenmesi,
- İkinci aşama olarak elde edilen verilerden yer elektrik modellerin ve yoğunluk modellerinin ortaya konulması,
- Önceki çalışmalardan derlenen veriler ile bu proje kapsamında elde edilen sonuçlar birlikte yorumunun yapılması ve projenin sonuçlandırılması,
- MTA Genel Müdürlüğü Jeofizik Etütleri Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen Türkiye Rejyonel Gravite Haritaları projesinin çalışma alanındaki var olan mevcut bilgilerin artırılması,
- MTA Genel Müdürlüğü Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Türkiye Diri Fay Haritası'nın güncellenmesi çalışmalarında aktif fayların derindeki geometrileri hakkında bilgi sağlanması,
- Kabuk yapısına yönelik yapılacak çalışmalar sonucunda elde edilecek veriler, deprem araştırmaları ile uğraşan bilim dünyasının hizmetine sunulması,

- Kamu kurumları-üniversite iş birliğinin geliştirilmesi,
- Jeofizik, jeolojik, jeokimya ve sismolojik araştırmaların birlikte yürütülmesi için bilimsel ortamın ve alt yapının geliştirilmesi,
- Uzman eleman yetiştirilmesi ve yeni bilgilerle donatılmasına ortam hazırlanması,
- Gelecekte yapılacak benzer araştırmalar altyapı oluşturulması olarak sıralanabilir.

TÜBİTAK tarafından kabul edilen Kuzey Batı Anadolu'nun Kabuk Yapısının Jeofizik Yöntemlerle Araştırılması Projesi ülkemizin Kuzey Batı Anadolu Bölgesinde gravite, manyetotellürik (MT), mavadan manyetik, sismolojik, genel jeoloji, tektonik ve jeokimyasal verilerin bir kısmı arazide yapılacak etütler ile, bir kısmı da daha önce yapılan çalışmalardan derlenerek dört yıl içerisinde tamamlanacaktır.

Projemizde, Jeofizik Etütleri Dairesi'nden 22 teknik eleman, Jeoloji Etütleri Dairesi'nden 3 teknik eleman, Ankara Üniversitesi'nden 5 öğretim elemanı, Cumhuriyet Üniversitesi'nden 3 öğretim elemanı ve ayrıca 4 doktora ve 4 yüksek lisans öğrencisi görev yapacaktır.

Projemizin bütün giderleri TÜBİTAK'a ait olup, proje bütçesi 7.626.952 YTL. dir. Bu miktarın 500.000 YTL si projemiz kabul edildiği için

TÜBİTAK tarafından kurumlara, projedeki katkıları oranında AR-GE çalışmalarında kullanılmak üzere hibe olarak verilecektir. Genel Müdürlüğümüz'ün projede katkı oranı 71.08 %, Ankara Üniversitesi'nin 18.23% ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin ise 11.67% dir.

Bu Projemizin hazırlanmasından kabul edilmesine kadar, büyük destek veren Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürü Sayın Mehmet Uzer'e MTA Genel Müdür Yardımcılarına, Jeoloji Etütleri Dairesi Başkanlığına ve katkı koyan teknik elemanlarına, Ankara Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Nusret Aras'a, Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik ile Jeoloji Mühendisliği bölümlerine ve katkı koyan öğretim elemanlarına, Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Bakır'a, Cumhuriyet Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik ile Jeoloji Mühendisliği bölümlerine ve katkı koyan öğretim elemanlarına projemiz sunulduğundan bugüne kadar sıcak ve samimi ilgisini esirgemeyen TÜBİTAK Başkan Vekili Sayın Prof. Dr. Nükhet Yetiş ve TÜBİTAK yönetimine, projemizin hakem heyetinde yer alan öğretim üyelerine, değerli zamanlarını ayırarak projemizi inceleyen ve gösterici katkılar sağlayan panelistlere, ayrıca projemizi planlayan, hazırlayan, katkı koyan ve çalışmalarda görev alan Dairemiz personeline sonsuz teşekkür ederim.